

Gedragcode raadsleden en commissieleden – gemeente Tiel

Over de gedragscode

De raads- en commissieleden van gemeente Tiel maken zich hard voor alle inwoners. Inwoners zijn afhankelijk van de gemeente en moeten kunnen vertrouwen op wat de gemeente doet. Voor het zijn van een betrouwbare overheid is integriteit een belangrijke voorwaarde. Integer handelen dient de basis te zijn voor hoe de gemeenteraad zich opstelt: dát zorgt voor vertrouwen van inwoners in de gemeente.

De gedragscode is van toepassing op raads- en commissieleden. Waar in de gedragscode ‘raadsleden’ worden genoemd, worden ook ‘commissieleden’ bedoeld.

Integriteit en passend handelen

Integer handelen betekent dat we als raadsleden ons inzetten voor het algemeen belang. Het vraagt van raadsleden dat we objectieve keuzes maken en dat ons handelen consequent en navolgbaar is. Integer handelen versterkt het vertrouwen dat inwoners in raadsleden hebben. Het vertrouwen in de gemeente groeit ook wanneer inwoners betrokkenheid van raadsleden voelen. Raadsleden binnen gemeente Tiel zijn sterk verbonden met de lokale samenleving. Zo zetten raadsleden zich bijvoorbeeld ook in als vrijwilliger binnen de gemeente, zijn zij ondernemer of zijn zij lid van verenigingen. Deze nauwe banden met de gemeente zorgen voor grote betrokkenheid en bekendheid met de gemeente. Daarmee groeit niet alleen politiek vertrouwen, maar ook het politieke draagvlak en daadkracht. Tegelijkertijd brengt het ook dilemma’s op het gebied van integriteit met zich mee en hecht de gemeenteraad daarin waarde aan een sterke rolzuiverheid.

Integriteit bespreekbaar maken

Deze gedragscode integriteit helpt in de omgang met dergelijke dilemma’s. Het kan zo zijn dat het niet duidelijk is hoe een raadslid volgens de gedragscode te werk zou moeten gaan. Dan is het van belang om dilemma’s binnen het zogenoemde ‘grijze gebied’ met elkaar te bespreken. Ook wanneer er twijfels zijn omtrent het handelen van een ander raadslid is het van belang hier een open en eerlijk gesprek met elkaar over te voeren. De burgemeester of de griffier kan het raadslid dat twijfels heeft over het eigen handelen of dat van een ander raadslid adviseren over de wijze waarop dit bespreekbaar gemaakt kan worden. We vinden het belangrijk dat we elkaar kunnen aanspreken en met elkaar in gesprek blijven, maar uiteindelijk zijn we altijd zelf verantwoordelijk voor ons eigen gedrag.

Integriteit in Tiel

Integer handelen hangt samen met het zorgvuldig vervullen van onze verantwoordelijkheden. Daarbij werken wij vanuit de volgende kernwaarden:

Vertrouwen: in de gemeente Tiel gaan we uit van onderling vertrouwen en werken we samen om dit vertrouwen hoog te houden. Eventuele irritaties bespreken we rechtstreeks met elkaar en lossen we zo snel op.¹ Door te luisteren naar elkaar en ieders ervaringen serieus te nemen, groeit het onderling vertrouwen.

Verbinding: we zijn ons bewust van onze rol binnen de samenleving en binnen het gemeentehuis, en het beeld dat wij aan hen laten zien. Het is dan ook van belang om open en transparant te zijn over de

¹ Manifest gemeente Tiel, ‘Tafel van Tiel’, 2023.

keuzes die we voor de gemeente maken. Op die manier begrijpen inwoners en organisaties, maar ook de gemeenteraad en de gemeentelijke organisatie, beter waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Meer begrip over *waarom* bepaalde keuzes worden gemaakt, zorgt voor een sterkere verbinding van inwoners met de gemeente en een sterkere onderlinge band.

Zuiverheid: het is van belang om een onderscheid te maken tussen het persoonlijke en het algemene belang. Het is onze rol als volksvertegenwoordiger om de verschillende geluiden uit de samenleving te horen en een stem te geven in het gemeentebestuur. Daarin trekken we niemand voor én stellen we niemand achter: we zetten ons in voor het algemeen belang. Zuiverheid betekent ook rolzuiverheid: als raadsleden zijn we scherp op wat bij de rol en taak van de gemeenteraad hoort en wat bij die van het college en de gemeentelijke organisatie.

1. Omgangsvormen

Artikel 1.1

In de gemeenteraad gaan we op een respectvolle wijze met elkaar om. We respecteren elkaar en elkaars grenzen en we zijn ons bewust van de voorbeeldrol die we hebben in de omgang met elkaar en met anderen. Ons uitgangspunt is dat, wanneer er iets speelt, we met elkaar praten, niet over elkaar.

We spreken elkaar aan én laten ons aanspreken. Dit zorgt voor een gezonde samenwerking in de raad en een gezonde samenwerking met het college.

Artikel 1.2

We hebben respect voor de verhouding tussen het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie. Als inwoner van de gemeente kunnen we, zoals iedere andere inwoner, aankloppen bij de gemeentelijke loketten via de wegen die daarvoor zijn ingericht. Wanneer we vanuit onze hoedanigheid als raadslid kritiek hebben op beslissingen of handelingen van de gemeente dan spreken we het college aan en gaan we nooit rechtstreeks naar medewerkers van de gemeente.

Artikel 1.3

Het voeren van het politieke debat met de raad is belangrijk. Als raadsleden zoeken we daarin gezamenlijk naar het algemeen belang. Deze debatten voeren we altijd op de inhoud, we spreken elkaar nooit aan op de persoon.

Artikel 1.4

De plaats om het politieke debat te voeren is de raadszaal. Sociale media kunnen een aanvulling vormen om inwoners te informeren over politieke aangelegenheden, je als raadslid te laten informeren of om met anderen te discussiëren over vraagstukken in de gemeente. Wees je echter bewust van de risico's van het gebruik van sociale media. Bovendien vormen de discussies op sociale media geen vervanging voor de beraadslagingen van de raad. Dat betekent dat we tijdens de beraadslagingen van de raad het debat niet voeren via sociale media.

2. Omgang met (de schijn van) belangenverstremgeling

Artikel 2.1

Als gemeenteraad dienen we het algemeen belang en voorkomen we de schijn van belangenverstremgeling, binnen en buiten de gemeenteraad. Dit vraagt van ieder raadslid om bewustzijn van hun eigen persoonlijke belangen en betrokkenheid.

Wanneer we twijfelen over de vraag of er sprake is van een persoonlijke betrokkenheid bij onderwerpen van gemeentelijke besluitvorming dan kunnen we dat bespreken met andere raadsleden

of betrekken we bij twijfel de griffier of de burgemeester. Als het om een ander raadslid gaat dan spreken we dit raadslid daar op een passende wijze op aan. Op die manier voorkomen we actief (de schijn van) belangenverstrengeling.

Artikel 2.2

Wanneer er sprake is van een rechtstreekse of middellijke persoonlijke betrokkenheid bij een onderwerp dan onthouden we ons als raadslid van beraadslaging en stemming.² De raad moet op een zuivere wijze tot besluitvorming komen. Dat betekent dat de persoonlijke betrokkenheid of belangen van individuele raadsleden als privépersoon geen invloed mogen hebben op de besluitvorming van de raad. Een persoonlijke betrokkenheid kan ook ontstaan via belangen van vrienden, familie of organisaties waarmee een raadslid zich verbonden weet zoals een voormalige of toekomstige werkgever of een bestuurslidmaatschap van een vereniging.

Wanneer we een rechtstreekse of middellijke persoonlijke betrokkenheid hebben bij een onderwerp van beraadslaging of besluitvorming dan maken we daar melding van bij de griffier of burgemeester. Ook wanneer de specifieke besluitvorming nog niet ter bespreking op de raadsagenda staat. Indien we melding maken bij de griffier, informeert die ook de burgemeester. Wanneer het betreffende onderwerp daadwerkelijk ter beraadslaging en stemming komt dan melden we ons voornemen tot onthouding van beraadslaging en stemming en maakt de griffier hiervan een aantekening in het verslag van de betreffende vergadering.

Artikel 2.3

Het kan voorkomen dat besluitvorming in de raad voorligt over onderwerpen waarbij wij in het verleden een rechtstreekse of middellijke persoonlijke betrokkenheid hadden, bijvoorbeeld voortkomend uit een eerdere nevenfunctie. Ter voorkoming van de schijn van belangenverstrengeling zijn we voorzichtig met deelname aan beraadslaging en besluitvorming over deze onderwerpen, zo lang wij ons daarbij nog nauw betrokken weten.

3. Omgang met nevenfuncties

Artikel 3.1

We zijn volledig transparant over de nevenfuncties die we vervullen. Bij aanvang van het raadslidmaatschap melden we al onze nevenfuncties bij de griffier. De griffier draagt zorg voor de openbaarmaking van de nevenfuncties.³ Hierbij wordt aangegeven wat de functie inhoudt en of deze bezoldigd is. We spreken van nevenfuncties voor al het betaalde en onbetaalde werk buiten het raadslidmaatschap.

Als er gedurende de raadsperiode een wijziging plaatsvindt in onze nevenfuncties, dan geven we dit door aan de griffier. De griffier attendeert de raadsleden in ieder geval een keer per jaar op het controleren van de actualiteit van hun opgegeven nevenfuncties.

Artikel 3.2

We vervullen geen nevenfuncties die onverenigbaar zijn met de raadslidmaatschap.⁴

Artikel 3.3

Nevenfuncties kunnen een goede aanvulling zijn op andere werkzaamheden en leveren vaak een maatschappelijke bijdrage. Niet iedere nevenfunctie laat zich echter even goed combineren met het raadslidmaatschap. Bij de vervulling van sommige nevenfuncties kan er een belangenconflict ontstaan

² Zie art. 28 van de Gemeentewet

³ Zie art. 12 van de Gemeentewet.

⁴ Zie art. 13 van de Gemeentewet.

met je werkzaamheden voor de raad of kan de schijn van belangenverstremgeling worden gewekt. Bij twijfel over het aanvaarden van een nevenfunctie overleggen we met de griffier of de burgemeester.

4. Omgang met informatie

Artikel 4.1

We gaan zorgvuldig om met informatie die met ons wordt gedeeld en dragen zorg voor het veilig bewaren van deze informatie.

Het delen van geheime informatie mag nooit. Dit is een misdrijf.⁵ Ook informatie die we bij de uitvoering van onze taak als raadslid ontvangen en waarvan de vertrouwelijkheid kenbaar is of redelijkerwijs vermoed kan worden, behandelen we als geheime informatie.⁶

Artikel 4.2

Raadsleden gebruiken de informatie die zij vanuit hun ambt hebben verkregen in het algemeen belang en niet in hun eigen voordeel of om specifieke personen of organisaties oneigenlijk te bevorderen.

Artikel 4.3

Openbare en voor iedereen toegankelijke informatie mogen we delen met anderen. We kunnen inwoners wijzen op deze openbare informatie. Ook past het bij onze rol om inwoners en organisaties te voorzien van informatie over hoe de gemeente werkt en hoe zaken geagendeerd kunnen worden. Voorkomen moet echter worden dat we de formele procedures van de gemeente omzeilen. De gelijke informatiepositie van alle inwoners staat voorop en proberen we zo veel mogelijk te waarborgen.

5. Omgang met geschenken, giften, uitnodigingen en declaraties

Artikel 5.1

Gemeenteraadsleden ontvangen vaak uitnodigingen van inwoners, organisaties of bedrijven. Er zijn gelegenheden waar we als raadslid verwacht worden aanwezig te zijn, mede als het gezicht van de gemeente Tiel. Andere uitnodigingen ontvangt de raad om zich te laten informeren of als dank voor betrokkenheid of inzet op bepaalde dossiers.

We gaan alleen in op uitnodigingen wanneer deze bijdragen aan de behartiging van het algemeen belang of de goede vervulling van het raadslidmaatschap, en er geen bezwaren tegen de uitnodiging zijn. We wegen altijd af of we kunnen en willen ingaan op een uitnodiging. Belangrijke aspecten om in die afweging rekening mee te houden zijn:

- Of de uitnodiging functioneel is en ten dienste staat van de gemeente. Dat kan bijvoorbeeld zo zijn als het de gelegenheid biedt om meer over de problemen of successen in de gemeente te leren of meer zicht geeft op de gevolgen van het gemeentelijke beleid.
- Of we vermoeden dat het aannemen van de uitnodiging leidt tot de verwachting van een tegenprestatie of die indruk kan wekken.
- Of er sprake is van een dusdanige timing dat die een factor is om mee te wegen. Dat kan bijvoorbeeld zo zijn als er binnenkort een besluit dat raakt aan de uitnodigende partij op de raadsagenda staat.

Bij twijfel betrekken we andere raadsleden, de griffier of de burgemeester in onze afweging.

⁵ Zie art. 272 van het Wetboek van Strafrecht.

⁶ Art. 2:5 van de Algemene wet Bestuursrecht.

Artikel 5.2

Raadsleden nemen geen geschenken of giften aan wanneer dit hun onafhankelijke positie kan beïnvloeden of die indruk kan wekken.⁷ We accepteren in ieder geval nooit giften, geschenken of uitnodigingen op ons privé(e-mail)adres. Giften die niet in verhouding staan tot de reden waarvoor ze worden aangeboden, worden niet aangenomen. In de regel staan geschenken met een waarde van meer dan 50 euro of giften met een repeterend karakter niet in verhouding tot de reden voor aanbidding.

Artikel 5.3

Raadsleden houden zich aan het beleid dat door de gemeente is vastgesteld voor het gebruik van gemeentelijke faciliteiten en financiële middelen, interne voorzieningen, onkostenvergoedingen en declaraties. In beginsel worden gemeentelijke voorzieningen niet aangewend voor privégebruik.

6. Evaluatie en verantwoordelijkheden

Artikel 6.1

Om te zorgen dat het onderwerp integriteit blijvend de aandacht krijgt wordt binnen de raad minstens eenmaal per jaar aandacht besteed aan het onderwerp integriteit. Daarbij is het belangrijk om te zorgen dat de gedragscode een levend document blijft. De gedragscode wordt tenminste één keer per raadperiode geëvalueerd. In elk geval vindt evaluatie plaats bij het aantreden van een nieuwe raad. Daarnaast geven we aandacht aan het onderwerp integriteit door dilemma's te blijven bespreken aan de hand van de gedragscode, ook wanneer onderwerpen ogenschijnlijk slechts zijdelings raken aan het onderwerp integriteit.

Artikel 6.2

De burgemeester heeft een belangrijke wettelijke verantwoordelijkheid op het gebied van integriteit.⁸ Wanneer we als raadsleden twifelen of advies in willen winnen alvorens iets te bespreken met andere raadsleden, dan kan dit bij de burgemeester. Ook kunnen we terecht bij de griffier.

Artikel 6.3

In gevallen waar er een vermoeden is van een (mogelijke) integriteitsschending, die niet onderling besproken kan worden, wordt dit gemeld bij de burgemeester. De burgemeester zal deze melding in behandeling nemen conform het integriteitsprotocol.

⁷ art. 14 van de Gemeentewet

⁸ Zie art. 170 tweede lid van de Gemeentewet.

